

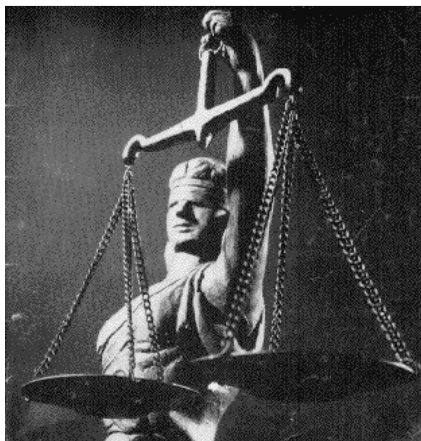
L'Administració pública

Tota societat requereix d'un conjunt de normes que donin certes garanties als individus en la seva relació amb la resta de membres de la societat. Unes normes que facilitin la convivència i que ajudin a resoldre els conflictes inherents a les relacions entre els individus.

En aquest sentit, les societats modernes disposen de sistemes legals que donen seguretat als individus en les seves relacions. Sistemes que es fonamenten en el conjunt de normes i que poden ser o no ser escrites. D'altra banda, aquests sistemes legals donen lloc a les institucions que componen l'Administració pública.

1.- El dret

De ben segur algun cop us haureu plantejat algunes de les preguntes següents: "Pot actuar l'home lliurement? Són les persones lliures? Es pot fer el que es vulgui?". És molt probable, també, que les conclusions a aquestes preguntes hagin quedat resumides en la frase: "La llibertat d'una persona acaba on comença la llibertat dels que ens envolten".

Les balances simbolitzen l'equitat davant la justícia

El fet que l'ésser humà visqui en societat el fa gaudir de molts avantatges. Alguns d'aquests avantatges són clarament tangibles: l'especialització en la realització de tasques per a la producció fa possible un gran augment de les possibilitats de consum, però també hi ha altres avantatges intangibles, com pot ser la seguretat. Per exemple, pots tenir certes garanties que un individu no et prendrà tots els teus béns únicament pel fet de ser més fort que tu.

Aquesta seguretat que podem percebre les persones que vivim en societat és conseqüència del fet que hi ha normes i també del fet que aquestes normes poden ser imposades (ens poden obligar a complir-les i preveure sancions en el cas d'incompliment).

El **dret** és el conjunt de normes i principis establerts en una societat que poden ser imposades per la força i que tenen com a finalitat facilitar la convivència entre els membres de la societat.

Alguns exemples de normes podrien ser les normes de trànsit, que agilitzen el transport de persones i mercaderies (podeu imaginar el trànsit dins les ciutats si no hi hagués semàfors i senyals de trànsit), les normes laborals, que garanteixen els drets dels treballadors, etc.

a).- Classificacions del dret

A l'hora d'analitzar els diferents tipus de dret es poden fer diferents classificacions. Entre aquestes la més comuna és la que diferencia entre el dret privat i el dret públic.

El **dret públic** regula l'activitat que es duu a terme entre institucions públiques i la que es produeix entre aquestes institucions i particulars quan les primeres actuen d'una manera oficial.

Alguns exemples de dret públic són el dret administratiu, que regula les activitats i el funcionament de les diferents administracions, o el dret fiscal, que regula la relació entre els particulars i l'Estat en regular tots els aspectes relacionats amb els tributs que els primers han d'aportar al segon.

El **dret privat** regula la relació entre particulars o entre particulars i l'Estat quan aquest actua d'una manera privada.

Entre les branques del dret privat trobem el dret mercantil, que regula les relacions econòmiques entre persones, o el dret civil, que regula l'individu com a membre d'una societat i també la relació entre les persones.

b).- Les fonts del dret

El dret considera el conjunt de normes que regulen les relacions entre les persones. Tot i així, és difícil preveure tots els possibles conflictes que poden sorgir de les relacions entre persones i, per aquest fet, hi ha altres fonts de dret diferents de les normes escrites.

Les **fonts del dret** són el conjunt de mitjans dels quals emanen les normes que regeixen la vida en societat.

Dins les fonts del dret pròpiament dites es tenen en compte les lleis, el costum i els principis generals del dret. Tanmateix, es poden considerar fonts indirectes del dret la jurisprudència i els tractats o convenis internacionals. La consideració com a fonts indirectes en aquests casos serà per motius diferents: *la jurisprudència* serà una font indirecta ja que constituirà la doctrina interpretativa

de la norma escrita, mentre que *els tractats o convenis internacionals* ho seran perquè hauran de ser recollits com a norma i publicats abans d'entrar en vigor.

La llei

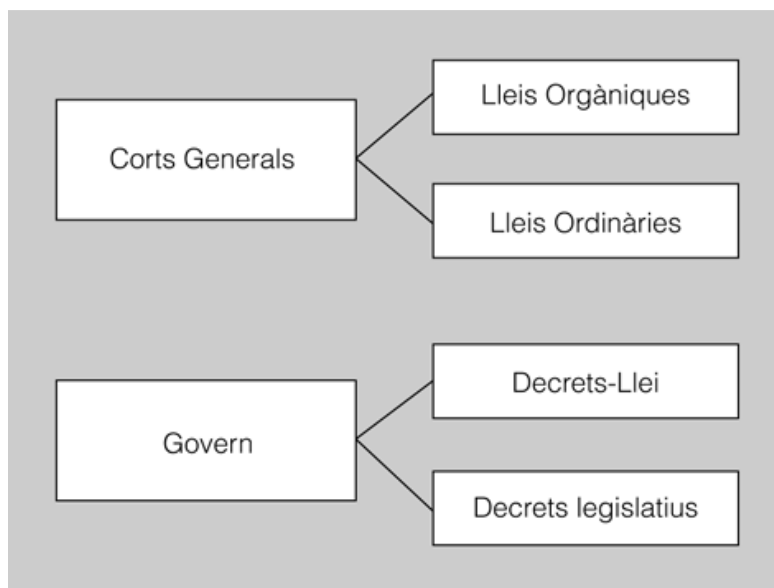
Entre les fonts del dret, la llei ocupa un lloc prioritari. La llei serà la primera font que s'haurà de tenir en compte a l'hora de resoldre conflictes entre els membres d'una societat.

La **lleí** és el conjunt de normes escrites elaborades i aprovades per organismes creats específicament amb aquest propòsit.

A Espanya, les Corts Generals és l'òrgan constitucional que té la potestat legislativa, tot i que en determinats casos (decrets llei) és el Govern qui pot elaborar normes amb rang de llei.

Les comunitats autònomes també tenen potestat legislativa, és a dir, poden elaborar i aprovar lleis sempre que aquestes regulin competències que tenen cedides i siguin d'aplicació al seu territori.

Responsables de l'elaboració de lleis

El costum

Dins les fonts de dret, es pot considerar també *el costum* com a norma social. La diferència respecte de la llei és que, mentre que aquesta darrera acostuma a ser escrita, el costum neix de la pràctica contínua en el temps dels membres d'una comunitat.

El **costum** és la norma jurídica que recull la conducta que es practica d'una manera reiterada en el temps i que pot ser considerada de compliment obligat per als membres d'una comunitat.

Respecte a l'aplicació del costum com a font de dret cal tenir presents alguns aspectes:

1. No pot contradir cap llei. Un cop es promulga una llei que prohibeix una activitat que es duia a terme, no és possible al·legar el costum per mantenir la conducta.
2. Només s'aplica per resoldre un conflicte quan no hi hagi cap llei que reguli l'activitat.
3. Ha de ser provat per la persona que l'invoqui.

Els principis generals del dret

Davant la inexistència de llei o costum es recorrerà als principis generals del dret.

Els **principis generals del dret** són aquelles idees, valors i conviccions sobre què es considera just en una societat.

Els principis generals no solament s'apliquen en absència de lleis o costums, sinó que també han de servir de guia a l'hora d'elaborar normativa.

Alguns exemples de principis generals del dret són el principi de legalitat o el de prioritització de l'interès públic per damunt de l'interès privat.

La jurisprudència

En la resolució dels conflictes entre els membres d'una societat, ens haurem d'adreçar a la llei, el costum i els principis generals de dret. Tanmateix, aquestes fonts del dret algunes vegades poden incloure normativa força ambigua en aspectes determinats. Això pot originar sentències contra les quals es podria recórrer en tribunals superiors.

El **Tribunal Suprem** és el tribunal d'última instància i les seves sentències no poden ser apel·lades, excepte en casos on el tribunal Constitucional consideri que es vulneren interessos i drets constitucionals.

D'aquesta manera, les sentències del Tribunal Suprem, que és el tribunal que en última instància dictaminarà sentència en aquests casos, donen origen a les directrius per interpretar les normes.

La **jurisprudència** és el conjunt de criteris en la interpretació de la llei que s'extreuen del conjunt de sentències del Tribunal Suprem.

La jurisprudència no es considera font directa del dret ja que no inclou normes sinó que guia els tribunals inferiors en la interpretació de les ja existents. Els tribunals inferiors es guien per aquestes sentències com a conseqüència del fet que d'aquesta manera serà més probable que no es recorri contra les seves sentències.

Els tractats i convenis internacionals

El Tractat de la Unió Europea

Un exemple de tractat internacional és el Tractat de la Unió Europea, més conegut per *Tractat de Maastrich*, pel qual s'aproven les condicions que havien de complir els estats membres del que era la Comunitat Europea per formar part del procés d'integració cap a la unitat política.

Són normativa internacional subscripta per Espanya amb altres estats per la qual els estats signants s'obliguen al compliment de les normes que inclouen. Per poder ser efectius, els tractats i convenis internacionals s'han d'incloure dins la normativa espanyola.

2.- La jerarquia de les normes

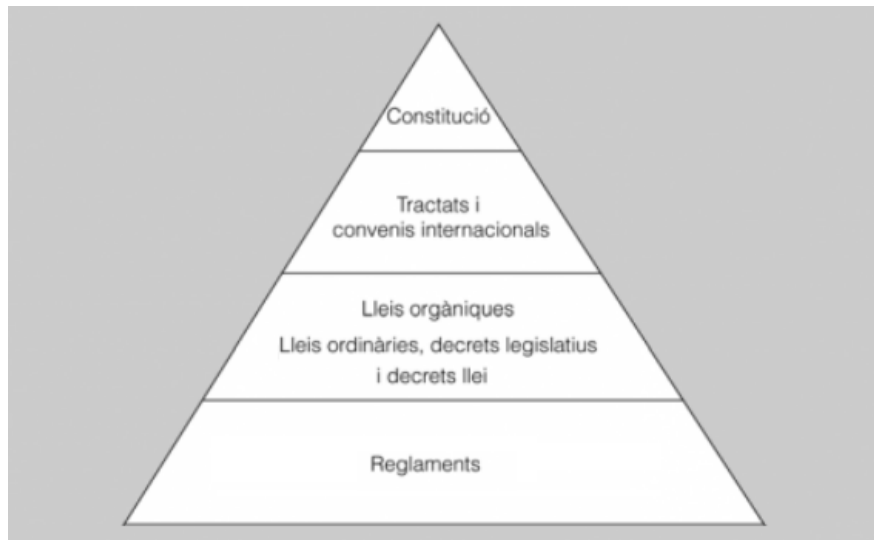
Per evitar el conflicte entre les diferents normes el que es fa és establir una jerarquia de les normes.

La **jerarquia de les normes** indica l'ordre de prioritat en l'aplicació de les normes, és a dir, quina predomina sobre l'altra en cas de conflicte.

Així, dins el conjunt de normes, una norma no pot contradir mai una altra que ocupi una posició superior dins la jerarquia de les normes.

D'altra banda, quan trobem dues lleis sobre una mateixa matèria aparentment contradictòries o simplement diferents, quan apareix una llei nova queda derogada la que era vigent.

Piràmide de la jerarquia de les diferents normes

La Constitució

La Constitució és la norma que té un rang més gran dins el conjunt de normes. Podem dir que la Constitució és el marc a partir del qual es desenvolupa la resta de normativa. Aquest fet es deu al fet que la mateixa Constitució desenvolupa l'organització i estructura de l'Estat, i indica qui té potestat per dur a terme la iniciativa legislativa i elaborar i aprovar les lleis.

Entre els principals continguts de la Constitució trobem un recull dels drets i deures fonamentals de la ciutadania, l'organització de les diferents institucions que componen l'Estat (la Corona, les Corts Generals, el Govern i l'Administració, el poder judicial i el Tribunal Constitucional) i l'organització territorial de l'Estat. Aquests continguts queden recollits al llarg de 169 articles organitzats en 11 títols (10 i el preliminar) com es pot veure.

Estructura de la Constitució espanyola de 1978

Capítols Títols

Títol I Dels drets i deures fonamentals

Títol II De la Corona

Títol III De les Corts Generals

Títol IV Del Govern i de l'Administració

Títol V De les relacions entre el Govern i les Corts Generals

Títol VI Del poder judicial

Títol VII Economia i Finances

Títol VIII De l'organització territorial de l'Estat

Títol IX Del Tribunal Constitucional***Títol X De la reforma constitucional***

L'actual Constitució espanyola, que va ser aprovada per les Corts l'octubre del 1978 i ratificada en referèndum el 6 de desembre del mateix any, també preveu, en l'articulat, la possibilitat d'efectuar-ne reformes i especifica la manera de procedir per tal de fer-ho. A més, caldrà tenir present que aquestes reformes podrien haver de ser ratificades en referèndum.

Els tractats i convenis internacionals

Els tractats i convenis internacionals es troben en un rang inferior a la Constitució i, per això, no hi poden entrar en contradicció. En conseqüència, cal fer modificacions en aquesta darrera de manera prèvia a l'entrada en vigor de qualsevol tractat o conveni signat per Espanya, quan sigui contradictori a la Constitució, abans que entri en vigor en territori espanyol.

Tanmateix, cal tenir present que la importància dins la jerarquia de les normes dels tractats o convenis internacionals fa que, en determinats casos (els inclosos en l'article 94 de la Constitució), sigui necessària l'autorització de les Corts Generals.

Article 94 de la Constitució

1. La prestació del consentiment de l'Estat per a obligar-se mitjançant tractats o convenis requerirà l'autorització prèvia de les Corts Generals en els casos següents:

- a) Tractats de caràcter polític.*
- b) Tractats o convenis de caràcter militar.*
- c) Tractats o convenis que afectin la integritat territorial de l'Estat o els drets i els deures fonamentals establerts en el títol I.*
- d) Tractats o convenis que impliquin obligacions financeres per a la Hisenda pública.*
- e) Tractats o convenis que suposin la modificació o la derogació d'alguna llei o l'execució dels quals exigeixi mesures legislatives.*

Les lleis orgàniques

Dins el conjunt de les lleis que acostumen a aprovar les Corts Generals trobem les lleis orgàniques i les lleis ordinàries.

Majoria simple i majoria absoluta

Perquè s'aprovi una llei amb majoria absoluta caldrà la meitat més un dels vots de la cambra. L'aprovació per majoria simple implica que hi ha més vots a favor que en contra.

Les **lleis orgàniques** són les lleis que, en regular aspectes amb una rellevància especial, requereixen, per a la seva aprovació, un consens més gran de les Corts.

Entre els principals aspectes d'aquest tipus de lleis cal dir que, per a l'aprovació, modificació o derogació, cal una votació favorable d'una majoria absoluta al Congrés dels Diputats.

També cal tenir present que la Constitució, en l'article 81, especifica quines són les matèries que s'han de regular mitjançant lleis orgàniques. Aquestes matèries són:

- Les relatives als drets fonamentals i les llibertats públiques.
- Les que aprovin els estatuts d'autonomia.
- Les que determinen el règim electoral general.
- Les altres previstes en la Constitució.

Algunes lleis orgàniques

Exemples de lleis orgàniques previstes en la Constitució poden ser la LOFCA (Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes), la llei que regula la institució del Defensor del Poble, etc.

Les lleis ordinàries

Mentre la norma estableix quines matèries queden reservades per a lleis orgàniques, la resta de lleis rebran la consideració de lleis ordinàries. Les lleis ordinàries tenen el mateix rang que les lleis orgàniques però tracten sobre matèries diferents.

Les **lleis ordinàries** són aquelles que regulen la resta de matèries que no són regulades per les lleis orgàniques.

Entre les característiques de les lleis ordinàries cal destacar que, per a l'aprovació, modificació o derogació, només cal el vot favorable d'una majoria simple a les Corts Generals.

Decrets legislatius, decrets llei i reglaments

En situacions determinades, el poder legislatiu, que és qui habitualment s'encarrega d'elaborar i aprovar les lleis, delega la seva funció al Govern. Tal com s'indica en la Constitució, cal que aquesta delegació sigui d'una manera expressa per a una matèria concreta i amb un termini concret. Aquesta normativa es coneix amb el nom de **decret legislatiu**.

Tanmateix, en situacions determinades, el mateix Govern està facultat per elaborar normativa per iniciativa pròpia. En aquests casos, parlem de **decret llei**.

Els decrets legislatius i els decrets llei ocupen el mateix rang dins la normativa que les lleis ordinàries.

Decrets legislatius

Els **decrets legislatius** són les normes creades pel Govern a petició de les Corts.

Entre la tipologia dels decrets legislatius cal diferenciar els textos refosos dels textos articulats.

Els **textos refosos** consisteixen en una compilació de lleis anteriors en una sola que reculli tots els aspectes referents a una matèria.

Per tal que el Govern pugui elaborar un text refós, cal que les Corts Generals li deleguin aquesta funció mitjançant una llei ordinària.

Els **textos articulats** són normes elaborades pel Govern a petició de les Corts i segueixen les directrius marcades per aquestes en les anomenades *lleis de bases*.

En les directrius marcades per les lleis de bases per a l'elaboració de textos articulats hi ha algunes limitacions:

- No poden autoritzar el Govern a modificar la mateixa llei de bases.
- No poden autoritzar normes que s'apliquin amb caràcter retroactiu.

En qualsevol cas, els decrets legislatius hauran de reunir les característiques següents:

- No poden regular matèries reservades a lleis orgàniques.
- La delegació de la potestat legislativa per part de les Corts al Govern ha de ser d'una manera explícita mitjançant una llei de bases (en el cas dels textos articulats) o una llei ordinària (en el cas dels textos refosos).

Decrets llei

L'elaboració de normes pel Govern no sempre respon a la delegació per part del poder legislatiu. En determinades situacions en què es requereix una actuació de manera urgent el Govern també podrà elaborar normativa.

Els **decrets llei** són la normativa amb rang de llei elaborada pel Govern per iniciativa pròpia i d'una manera provisional per motius extraordinaris i urgents.

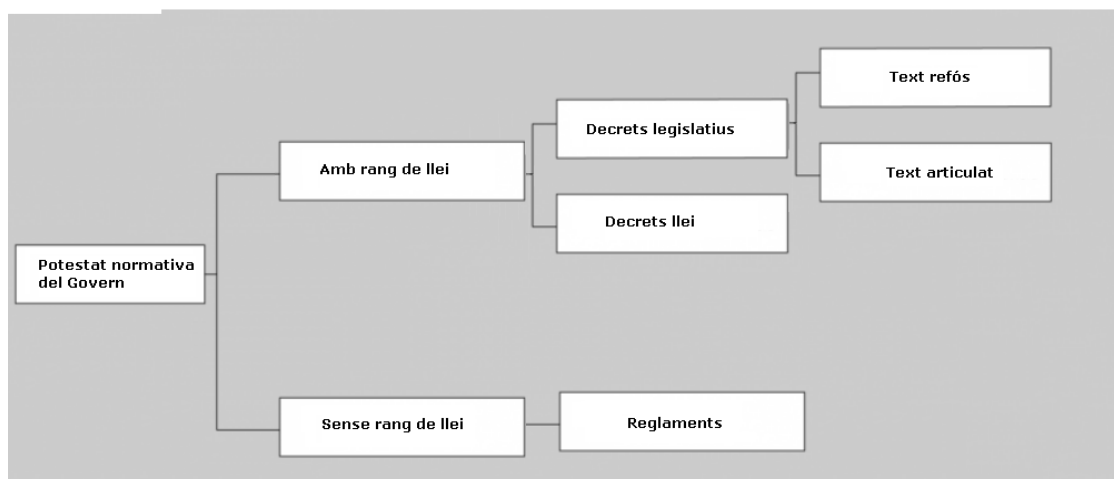
Entre les principals característiques dels decrets llei destaquen les següents:

1. Han de ser motivats per casos de necessitat extraordinària i urgent.
2. No poden afectar l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, ni regular els drets i llibertats de la ciutadania recollits en el títol I de la Constitució.
3. Han de ser aprovats o derogats en un termini de 30 dies pel Congrés dels Diputats.

Els reglaments

En un rang inferior al de les lleis, hi ha aquell conjunt de normes que són elaborades pels governs de les diferents administracions (de l'Estat, locals, etc.). Aquest conjunt de normes reben el nom de **reglaments**. Així doncs, tal com es pot observar en la figura el poder executiu participa de l'elaboració de diferents tipus de normativa.

Diferents tipus de normes que pot elaborar el Govern

3.- La iniciativa legislativa

Perquè una llei entri en vigor cal que hagi estat aprovada per les Corts, sancionada i promulgada pel rei i publicada en el *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE).

Abans de l'aprovació caldrà que la llei es tramiti, és a dir, l'estudiïn les comissions parlamentàries corresponents per tal d'analitzar-la i presentar-ne les possibles esmenes que es considerin pertinents.

La **iniciativa legislativa** és la potestat que confereix la Constitució a diferents òrgans de l'Estat per a iniciar el procediment de tràmit que comporti la elaboració, aprovació, modificació o derogació d'una llei.

Segons la Constitució, podem trobar diferents agents com a origen del text que ha de produir una llei. Diferenciarem entre *projectes de llei* i *propostes de llei*.

Els **projectes de llei** són els esborranys d'una llei que presenta el Govern a les Corts per a la seva tramitació i aprovació.

Els projectes de llei són presentats pel Govern després de ser aprovades pel Consell de ministres. Tanmateix, poden haver partit d'una petició de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes.

Les **propostes de llei** són esborranys d'una llei que presenten les Corts.

Les propostes de llei poden sorgir a proposta dels grups que formen part de les Corts o per iniciativa popular. En aquest darrer cas, caldrà una recollida prèvia d'un mínim de 500.000 signatures.

Iniciativa legislativa popular

L'any 2002 el sindicat UGT va recollir 800.000 signatures per portar a les Corts la iniciativa legislativa popular per a l'estabilitat i la seguretat a la feina.

La iniciativa popular no serà procedent en els casos següents:

- per a propostes sobre matèries reservades a lleis orgàniques,
- per a matèries referents a normes tributàries.
- per a matèries de caràcter internacional.

4.- Publicitat de les normes

Com és ben sabut, el desconeixement de la llei no eximeix la ciutadania d'haver-la de complir. És a dir, davant una acusació no es pot al·legar com a defensa que es desconeixia la llei.

Per tal que realment es pugui conèixer els continguts de les lleis és obligada la publicació en el butlletí oficial corresponent a l'àmbit d'aplicació. Si la norma és d'àmbit estatal, s'haurà de publicar en el *Butlletí Oficial de l'Estat* ([figura.4](#)); si és d'àmbit autonòmic, en el butlletí oficial corresponent, i si és d'àmbit de la Unió Europea, en el *Diari Oficial de la Unió Europea*.

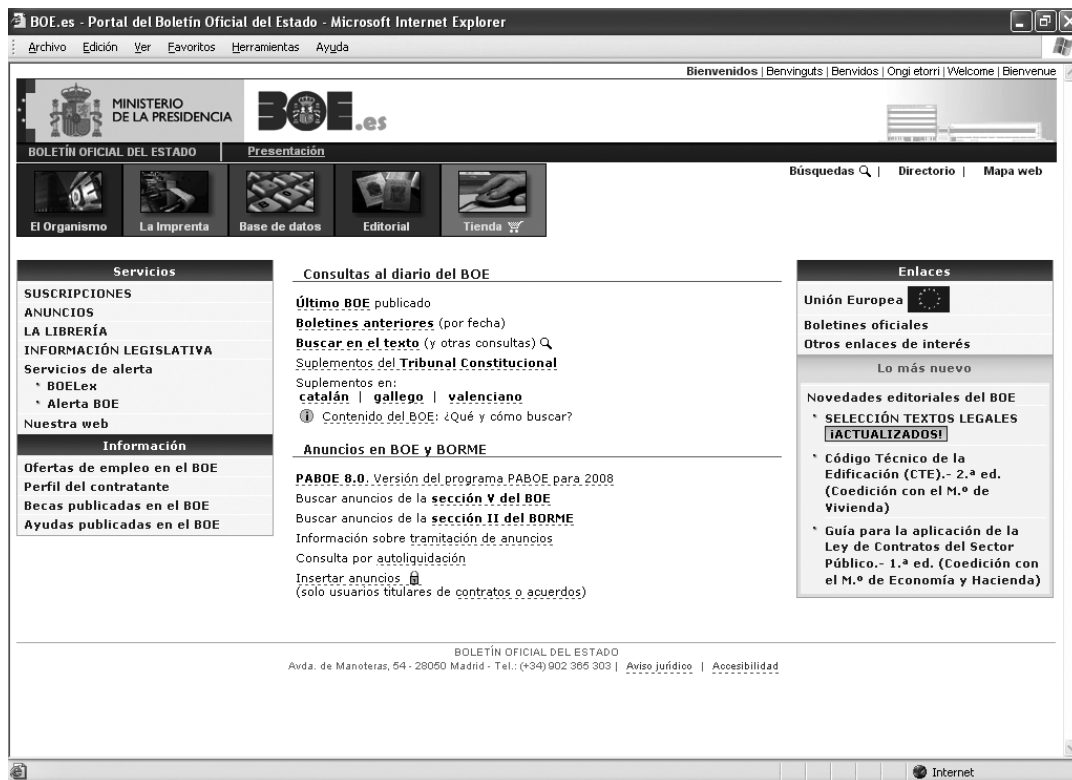
La publicació d'una llei inclou l'exposició de motius, el text de la llei, la data d'entrada en vigor (que acostuma a ser la de la publicació tot i que es pot preveure una entrada en vigor diferida, o en defecte d'aquest apartat entraria en vigor als 20 dies de la publicació, tal com s'especifica en el Codi civil) i les lleis anteriors que deroga.

L'edició dels butlletins oficials s'ha fet en versió paper des dels seus orígens. Tanmateix, amb el temps, han anat apareixent les diferents versions electròniques que es poden consultar per Internet i, en molts dels casos en què no se n'ha produït una substitució total, hi ha una data per fer-ho.

Sobre les versions digitals dels butlletins oficials, cal dir que l'autenticitat de la documentació queda garantida per la firma electrònica.

D'altra banda, la migració cap al format electrònic n'ha facilitat l'accés i ha permès un gran augment de les subscripcions.

Portal del Butlletí Oficial de l'Estat

A Catalunya, les lleis autonòmiques es publiquen en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* (DOGC). El DOGC va ser creat l'any 1931 i, a Internet ([figura.5](#)), va aparèixer per primer cop l'any 2002. L'any 2007 es va deixar de publicar en versió paper.

El DOGC a Internet

Per accedir en línia al DOGC consulteu la secció “Adreces d’interès” del web d’aquest mòdul.

5.- La divisió de poders

L’Estat espanyol s’organitza, tal com estableix la Constitució de 1978, com una monarquia parlamentària. Això vol dir que, tot i l’existència de la figura del monarca, el poble exerceix la sobirania popular mitjançant els seus representant triats democràticament.

La Constitució confereix al rei l’acompliment d’un seguit de funcions, entre les quals destaquen:

L’escut de la bandera d’Espanya inclou les representacions dels diferents regnes que van passar a formar l’Estat actual

1. Sancionar i promulgar les lleis.
2. Convocar i dissoldre les Corts i convocar eleccions en els termes previstos en la Constitució.
3. Nomenar i separar els membres del Govern a proposta del president.
4. Convocar a referèndum en els casos previstos en la Constitució.
5. Proposar la candidatura a president del Govern i, si s'esdevé, nomenar-lo.
6. Expedir els decrets acordats en el consell de ministres.
7. Ser informat dels assumptes d'Estat i presidir, amb aquesta finalitat, les sessions del consell de ministres, quan ho consideri oportú, a petició del president del Govern.
8. El comandament suprem de les Forces Armades.
9. L'acreditació d'ambaixadors i altres representants diplomàtics.
10. Manifestar el consentiment de l'Estat per obligar-se internacionalment per mitjà de tractats, de conformitat amb la Constitució i les lleis.
11. Declaració de guerra o pau, prèvia autorització de les Corts Generals.

La Constitució també estableix la divisió de poders. Aquesta divisió persegueix una separació entre les funcions de crear i aplicar les normes per evitar que aquest poder pugui quedar concentrat en poques mans. D'aquesta manera, la separació de poders intenta generar un estat més just on els diferents poders tinguin delimitada la seva funció.

La divisió de poders és la manera d'organitzar un estat i facilita que quedin dividides les responsabilitats de l'estat entre diferents institucions i que aquestes puguin treballar amb independència.

La divisió de poder més habitual és que hi hagi una diferenciació dels poders legislatiu, executiu i judicial.

Aquesta divisió es repeteix en els diferents nivells de l'administració. Així, per exemple, a l'Estat la potestat legislativa recau sobre les Corts Generals mentre que a Catalunya recau sobre el Parlament de Catalunya.

El poder legislatiu

De ben segur, molts de nosaltres ens hem preguntat qui elabora les lleis o si hi podrien haver lleis que poguessin ser considerades injustes per la majoria dels individus d'una societat. A aquestes preguntes es pot respondre analitzant el

paper del poder legislatiu i també la manera com se seleccionen els individus que l'integren.

El **poder legislatiu** inclou els organismes encarregats de l'elaboració de les lleis, tot i que d'una manera puntual pot delegar aquesta funció.

El poder legislatiu dels estats democràtics pot ser format per una cambra o dues (dues en el cas espanyol) i s'hi aplega el conjunt de representants triats per la ciutadania a les eleccions. Així, podem considerar que les lleis les faran els nostres representants seguint la voluntat de la majoria que els ha elegit a les eleccions legislatives.

En el cas espanyol, les dues cambres, també conegudes amb el nom de *Corts Generals*, s'anomenen *Congrés dels Diputats* i *Senat*.

El fet que hi hagi dues cambres legislatives que intervinguin en la creació i/o aprovació de les lleis fa que aquestes hagin de superar dos filtres.

Les comunitats autònomes, per la seva banda, acostumen a tenir una única cambra legislativa. En el cas de Catalunya, la cambra legislativa és el Parlament de Catalunya.

El Congrés dels Diputats

El **Congrés dels Diputats** és la cambra legislativa la funció de la qual és elaborar, aprovar o derogar lleis.

El Congrés dels Diputats és compost pels diputats que són elegits a les diferents províncies per les quals es presenten. Cada cop que se celebren eleccions legislatives al Congrés dels Diputats (habitualment, un cop cada quatre anys), es tria mitjançant sufragi universal un nombre determinat de diputats per cada província.

Les províncies més poblades disposen de m s diputats que les que tenen menys població, tot i que aquesta relació no és directament proporcional a la mida de la població. Aix , una província que té el doble de població que una altra tindrà més diputats, tot i que menys del doble.

Els lleons són el símbol del Congrés dels Diputats

Comparativa entre el nombre d'habitants i diputats

En la taula hi ha un exemple numèric en què es pot veure el nombre aproximat d'habitants i els diputats per cada província.

Comparativa de la relació entre nombre d'habitants i diputats

Província	Nombre aproximat d'habitants	Nombre de diputats per elegir
Madrid	4.400.000	35
Barcelona	4.000.000	31
Sòria	78.500	3
Segòvia	124.000	3

Si el nombre de diputats fos exactament proporcional al nombre d'habitants i prenguéssim com a base la relació a Sòria, Madrid hauria de tenir aproximadament 168 diputats i Barcelona, 152.

El Congrés dels Diputats té actualment 350 diputats que s'agrupen, no pel territori d'on provenen, sinó per afinitat política. El Congrés dels Diputats és un òrgan autònom respecte al Govern de l'Estat i és l'encarregat d'elaborar, aprovar o derogar les lleis.

Entre les primeres actuacions dels diputats un cop són elegits destaquen la de l'elecció del president del Congrés i els membres de la mesa, que són els encarregats de dirigir el Congrés dels Diputats. Un cop constituït el Congrés es formalitza l'elecció del president del Govern. Són els diputats amb els seus vots qui el trien.

Així doncs, podem dir que l'elecció del president no la fa la ciutadania d'una manera directa, sinó que tria els diputats i són aquests darrers qui realment elegeixen el president.

El Senat

Si el nombre de diputats triats per cada província té relació amb el nombre de persones que l'habiten, es podria pensar que el sistema legal podria afavorir les urbs més que les zones rurals en ser aquestes darreres les que tenen menys habitants.

Per limitar el poder de les zones més poblades vers les zones rurals hi ha a Espanya un sistema bicameral en què la cambra coneguda com a *Senat*.

dóna lloc a un equilibri de forces més gran entre els diferents territoris que formen l'Estat. Aquest fet és possible perquè al Senat s'aporta un nombre semblant de senadors per cada província. Mitjançant sufragi universal se'n seleccionen

quatre per cada província. A més, també s'inclouen un nombre de senadors addicionals per cada comunitat autònoma per designació de les cambres legislatives autònomes.

El **Senat** és la cambra de representació territorial la funció de la qual és ratificar les lleis elaborades i aprovades pel Congrés dels Diputats, per tal que aquestes puguin entrar en vigor.

El Parlament de Catalunya

Les comunitats autònomes disposen de les seves pròpies assemblees legislatives en què s'elaboren, s'aproven o es deroguen lleis relatives a les matèries que són competència de les mateixes comunitats autònomes.

Hemicicle del Parlament de Catalunya

El **Parlament de Catalunya** és la institució que s'encarrega de l'elaboració, aprovació i derogació de lleis que regulen matèries sobre les competències pròpies de Catalunya.

El poder judicial

El poder judicial el componen els jutges i magistrats que tenen com a missió garantir el compliment de les lleis. Per fer-ho ha de ser independent del Govern, ja que també correspon al poder judicial jutjar les accions del Govern.

Els jutges i magistrats formen part del poder judicial.

El **poder judicial** comprèn el conjunt de tribunals que tenen com a principal objectiu garantir el compliment de la llei.

El principal òrgan de Govern del poder judicial és el Consell General del Poder Judicial. Una de les seves principals funcions és la de vetllar per la garantia d'independència dels jutges i magistrats en l'exercici de les seves funcions.

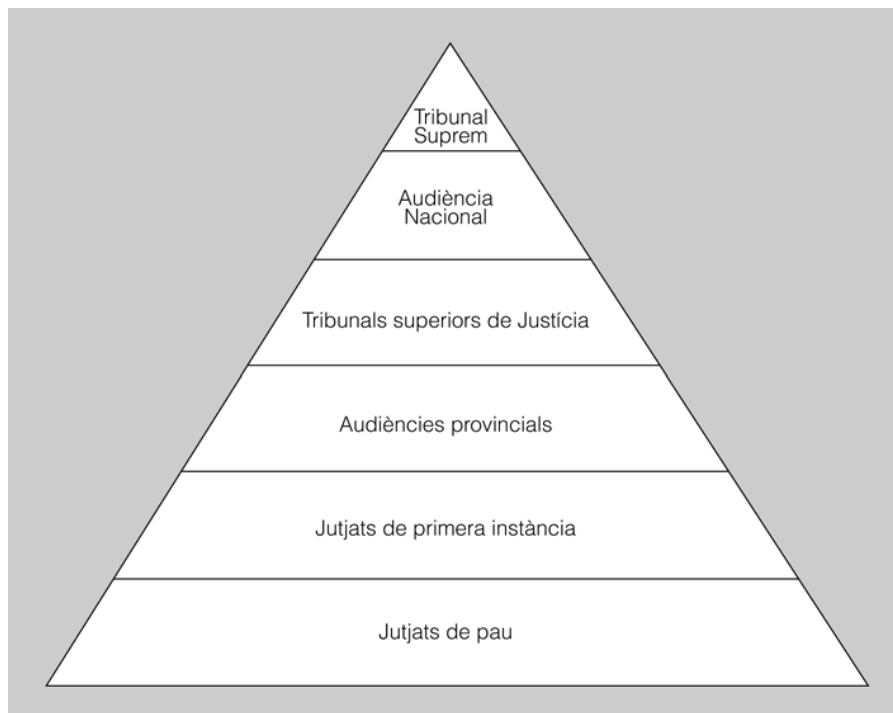
La jerarquia dels tribunals de justícia del poder judicial

Per garantir que s'acompleix la llei i no deixar-la en mans d'un jutge de manera exclusiva, els tribunals s'organitzen de manera jeràrquica i, sempre

que sigui pertinent, es pot recórrer contra una sentència al tribunal que ocupi una instància superior. D'aquesta manera, cap tribunal inferior no dicta sentències sabent que aquesta serà contradita per un tribunal superior.

En la figura podem veure reflectida la jerarquia dels diferents tribunals de justícia.

Jerarquia dels diferents tribunals de justícia

Entre els tribunals que podem trobar en el sistema judicial destaquen:

1. El **Tribunal Suprem**. És l'òrgan de rang més alt per al conjunt de tribunals espanyols, excepte per als casos de garanties constitucionals (en què intervé el Tribunal Constitucional). En aquest sentit, el Tribunal Suprem resol els recursos de cassació com a darrera instància.
2. L'**Audiència Nacional**. És un tribunal amb seu a Madrid i jurisdicció per a tot Espanya, la missió del qual és jutjar assumptes amb una rellevància especial dins la nostra societat com el crim organitzat (narcotràfic o terrorisme), els delictes contra la Corona o els delictes comesos fora de

les nostres fronteres quan hagin de ser jutjats als tribunals espanyols, entre d'altres. Cal tenir present que l'Audiència Nacional no és un tribunal de cassació.

3. Els **tribunals superiors de justícia**. Són els màxims òrgans judicials que es poden trobar en una comunitat autònoma i que hi tenen jurisdicció. S'hi esgota la via dels recursos excepte per als casos en què es pot recórrer al Tribunal Suprem.
4. Les **audiències provincials**. Són els òrgans superiors de justícia de cada província de la qual prenen el nom.
5. Els **jutjats de primera instància**. Són els tribunals on s'instrueixen els casos en matèries civils i penals i es falla en els casos relacionats amb les primeres.
6. Els **jutjats de pau**. Són en poblacions on no hi ha jutjat de primera instància. Desenvolupen tasques de registre civil i resolen casos de faltes lleus.

El Tribunal Constitucional

Més enllà dels tribunals de justícia esmentats trobem també la institució del **Tribunal Constitucional**. El Tribunal Constitucional és l'òrgan encarregat de jutjar, si escau, la forma com s'ajusten les lleis a la Constitució. En aquest sentit, aquest tribunal pot decretar la inconstitucionalitat d'alguna llei o disposició normativa amb rang de llei.

Seu del Tribunal Constitucional (Madrid)

També és l'òrgan encarregat, entre altres coses, de vetllar pels drets i deures fonamentals i de resoldre els conflictes que s'originin entre l'Estat i les comunitats autònomes.

El Tribunal Constitucional és compost per 12 membres nomenats pel rei i proposats pel Congrés dels Diputats, el Senat, el Govern i el Consell General del Poder Judicial.

El poder executiu

El poder executiu és format pels membres del Govern, que dirigeix la política interior i exterior, i també l'Administració civil i militar.

Els membres del Govern són designats pel president del Govern, el qual, per la seva banda, ha estat elegit prèviament pels representats als quals la ciutadania delega aquesta funció, els diputats.